

TEKNOLOGIA

Suaren inguruan

DIANA FRANCO EGUREN

Gizakiok berezkoa dugu parte garea sentitzeko beharra. Parte izateko modu hori jasotako hezkuntza, ingurua... formateatzen joaten da.

Identitateak ezinegon asko sortzen du gizakiongan. Batzuetan, banaketak ere eragiten ditu, ezin dugulako jasan beste baten identitatearen baitan dagoen mundu ikuskeran ulertezinak suertatzen zaizkigun eta gure bizitzak gidatzen dituzten balioetatik asimetrikoak diren jokabideak. Zoritzarrez, eremu digitalean ardur horiek partekatzen dira, eta aniztasuna arazo gisa planteatzen da: eztabaidarako eta hausnarketarako lekuak suntzitzen doaz, haustura bilatzen da.

Mundua ulerterrazagoa zen txikia nintzenez (ez horregatik hobea), aniztasun gutxi zegoelako, denok antzeko mundu-ikuskerara partekatzen genuelako. Egun, tokikoa ere anitza da, eta bizi ditugun lurraldeetan gorputz anitzek espazio bera partekatzen dute. Antzeko beharrak ditugu (elikadura, babes...) baina bihotz guztiak ez dira parte sentitzen. Pertsona asko bakardadean murgiltzen da eta mundu berriak sortzen dituzte, isolaturik ez geratzeko. Hainbatetan, ordea, munduen arteko elkarriketak ematen dira, beti dagoelako entzuteko prest eta ikasteko irekia dagoen jendea, zarataren gainetik hegan egin dezakeena.

Asteburu honetan, txitxi-burduntzi (Durangaldean) eta txitxi-burruntzi (beste hainbat lekutan) ospatu dugu herri ugari-tan. Gure ikastetxean, bizitzaren errealitatea kudeatzeaz leporarte dauden gurasoek antolatuta dute. Ikastetxean, azken urtetan errealitate berdinean garen baina mundu ikuskera ezberdinak ditugun pertsonak ospakizunean parte hartzeko modua asmatu da: komunitate musulmanak, txorizoak beharrean oilasko eta txahal saltxitxak jarri ditu sutan. Txitxi-burduntzia txerriaren hilketari lotuta sortu bazen ere, oparotasun momentu bat partekatzea zen ospakizunaren muina. Horrela jarraituko du izaten txorizo nahiz oilasko saltxitxekin, edota saltxitxa beganoekin. Suaren inguruan harreman aukerak zabaldu dira gure ikastetxean. ●

NAZIOARTEA

Eskuinera biratu du Alemaniak

GORKA PEÑAGARIKANO GOIKOETXEA

Inkestek iragarri bezalaxe, eskuinera egin du Alemaniak. Boto-emaileek gogor zigortu dute alderdi sozial-demokrata (SPD), herrialdearen ekonomia eta herritarren bizi-baldintzak nabarmen okertu diren aldian, bereziki energiak eragindako prezioen igoreraren testuinguruan. Inoizko emaitzarik txarrenak lortu ditu Olaf Scholz kantzilerraren SPD alderdiak, baina litekeena da gobernuan sartzea hauteskundeak irabazi dituen CDU/CSU demokristauekin. Izan ere, Alemaniako hauteskundeetako garaile berriak, Friedrich Merz zerrendaburuak, dagoeneko esan du ez duela bigarren gelditu den eskuin muturraren atea joko.

Azken 35 urteetako parte hartzerik handiena izan da joan den otsailaren 23ko hauteskundeetan: 59 milioi pertsonak zuten bozkatzeko aukera eta %84k hala egin dute. Botoen %28,5 jaso ditu CDU/CSU koalizio demokristauak, duela lau urte baino lau puntu gehiago, eta bigarren geratu da Alemaniari Alternatiba (AfD) eskuin muturra, %20,7rekin, aurreko emaitzak bikoiztuta. Hirugarren SPD sozialdemokratak, %25,7tik %16,4ra jaitsita. Berdeek ere kolpea jaso dute, %14,8tik %11,6ra. Eta SPDren botoez praktikan balitu dena Die Linke ezker-rra izan da, %4,9tik %8,7ra igota.

ESKUI MUTURRAREN IGOERA

Iragarria zen. Halaxe ikusi zen iraillean, Alemania ekialdeko bi eskualdeetan hauteskundeak egin zirenean.

Turingian, hiru bototik bat jaso zituen AfDk, eta Saxonian, ozta-ozta, CDU gailendu zen. Bigarren Mundu Gerraz geroztik, estreinako aldia zen AfDk eskualde mailako hauteskundeak irabazten zituela.

Beldurra ekialdetik mendebalderantz hedatzen joan da azken hilabeteetan, Olaf Scholz kantziler sozialdemokratak ultraeskuinaren diskurtsoari eutsi eta herrialdearen muga guzti-guztietan polizia-kontrolak ipintzeraino.

Are, urtarrilaren hondarrean, ordurako inkestek CDUren eta AfDren igoera eta SPDrekin kolpea iragartzen zutenean, CDUko demokristauek AfDrekin batera bozkatu zuten Alemaniako Parlamentuko bozketa batean, migratzaileen aurkako ebazpen ez-letesle batean. Eskuin muturrekoa ez zen jendea asalduta zuten horrek, eta protesta jendetsua antolatu zen Berlinen; 160.000 pertsona baino gehiago manifestatu ziren eskuin muturrari "suhesia" ipintzea aldarrikatzeko. Hala, CDUk hitzeman zien bere boto-emailei ez zuela gobernurik osatuko AfDrekin -baldin eta, jakina, alternatiba erreale gehiago baldin bazituen-; halaxe berretsi du hauteskundeetako emaitzak jaso eta berehala. AfDk bere boto-emailei esan die "lasai" egoteko, "igoerarekin jarraitu eta hurrengo hauteskundeak irabaziko ditugulako".

Ondorengo bi grafikoetan argi ikusten da nola ari den AfD ekialdetik mendebaldera zabaltzen. ●

Alemaniako hauteskundearen mapa. Ezkerrean, 2021eko emaitzak; eskuinean, 2025ekoak. **Gorria** SPDrena da, **beltza** CDUrena eta **urdina** AfDrena.

